

ROMAN KOZŁOWSKI

(1889—1977)

W dniu 2 maja 1977 zmarł w Warszawie twórca polskiej paleontologii Profesor dr Roman Kozłowski, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, członek korespondent Francuskiej, Czechosłowackiej i Kolumbijskiej Akademii Nauk, emerytowany profesor Uniwersytetu Warszawskiego, doktor honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Sorbony i Uniwersytetu w Mediolanie.

Profesor Roman Kozłowski poświęcił swe życie dwóm pasjom: pracy badawczej i nauczaniu. Jako badacz wniósł do nauki światowej klasyczne już dzisiaj opracowania faun paleozoicznych, szczególnie ramienionogów i graptolitów.

Badania Profesora Kozłowskiego nie tylko głęboko przeobraziły paleontologię, ale także wywarły wielki wpływ na wiele dyscyplin biologicznych i geologicznych. Zademonstrowały one z wielką mocą walory i znaczenie materiału kopalnego dla rozwiązywania ogólnych problemów przyrodniczych. Cała seria niezwykle efektownych odkryć i fundamentalnych prac o nieprzemijającym znaczeniu, stworzyły wokół osoby Profesora Kozłowskiego jakże zasłużoną aureolę sławy naukowej, dzięki której był dla żyjącego pokolenia przyrodników postacią niemal legendarną. Jako nauczyciel porywał słuchaczy jasnością wykładu, w którym świat organizmów kopalnych i współczesnych łączył się w jedną przejrzystą całość. Młodych paleontologów, garnących się do Niego, obdarzał od początku ogromnym zaufaniem wierząc w ich zapał, talent i uczciwość badacza. Czuwał niestrudzenie nad ich rozwojem.

Posłuszny prawom swego kraju, Profesor Kozłowski dwukrotnie stał od odbudowy nauki polskiej. Po I wojnie światowej na wezwanie władz państwowych po wieloletnim pobycie we Francji i Boliwii powrócił do ojczyzny, aby w trudnych warunkach objąć dopiero po kilku latach stanowisko profesora i kierownika Zakładu Paleontologii Uniwersytetu Warszawskiego. Wymagało to wielu wyrzeczeń i odrzucenia nęcących propozycji podjęcia pracy naukowej za granicą. Po II wojnie światowej Profesor Kozłowski stanął do odbudowy nauki ojczystej dosłownie dźwigając ją z ruin i popiołów. Był jednym z wielkich twórców odrodzenia kultury narodowej.

Profesor Kozłowski od początku rozumiał ważność włączenia paleontologii polskiej do nurtu nauki światowej — temu celowi służyły dwa czasopisma: *Palaeontologia Polonica* i *Acta Palaeontologica Polonica*, których był założycielem i wieloletnim naczelnym redaktorem. Pracy wydawniczej poświęcał Profesor ogromną ilość czasu i wysiłku, dążąc nieustannie do podnoszenia poziomu redagowanych pism. Szczególną opieką otaczał młodych, niedoświadczonych autorów, którym starał się uświadomić wagę odpowiedzialności za słowo.

W każdym swym działaniu dążył Profesor Kozłowski do doskonałości. Był przy tym człowiekiem niezmiernie prawym, skromnym, nieoczekującym żadnych zaszczytów. Nauka polska i światowa widziały w nim uczynnego najwyższej miary wyrażając swoje uznanie poprzez nadanie Profesorowi Kozłowskiemu licznych odznaczeń, medali i najbardziej zaszczytnych tytułów honorowych.

Komitet Redakcyjny

ROMAN KOZŁOWSKI

(1889—1977)

Obituary

Professor Roman Kozłowski, founder of Polish palaeontology, died on the 2nd of May, 1977, at the age of 88, in Warsaw.

Roman Kozłowski was a member of the Polish Academy of Sciences, corresponding member of the French, Czechoslovak and Colombian Academies of Sciences, emeritus professor of Warsaw University, doctor honoris causa of the Jagellonian University, the Sorbonne, and Modena University.

Professor Kozłowski had two passions in his life — research and teaching. His major contribution as a scholar was his classic study of Palaeozoic fauna, the brachiopods and graptolites. Not only did he reshape palaeontology, his was also a most profound influence upon many fields of biology and geology. Professor Kozłowski's investigations convincingly displayed the importance of fossil material for resolving the more general problems of the natural sciences. A number of brilliant discoveries and fundamental studies of lasting significance brought Professor Kozłowski highly deserved world fame and recognition, and made him an almost legendary figure for the present generation of scientists.

As a teacher, Professor Kozłowski fascinated his students with the clarity of his lectures in which the worlds of fossils and of living organisms were fused into an integral whole. Professor Kozłowski always had confidence in the young palaeontologists who gathered round him, having complete faith in their enthusiasm, talent and honesty, and he spared no effort to help their development.

Truly loyal to his country, he twice took an active part in rebuilding Polish science. After World War I, responding to the call of the government, Roman Kozłowski returned from a long stay in France and Bolivia to his native land. Times were hard and he had to wait for a few years until he was appointed to the Chair of Palaeontology at Warsaw University. This period of waiting entailed great sacrifice on his part, especially as in the meantime he rejected many attractive offers from abroad. After World War II, Professor Kozłowski was again one of those who rebuilt Polish Science from scratch, one of those to whom we owe the revival of our national culture.

From the very beginning, Professor Kozłowski realized the importance of making Polish palaeontology an intrinsic part of world science. With this aim in view he founded two scientific periodicals — *Palaeontologia Polonica* and *Acta Palaeontologica Polonica*, and was their Editor-in-Chief for many years. Much of his time and effort were given to editorial work, to improving the standard of those publications. He also willingly lent a hand to inexperienced authors, in whom he tried to inculcate a sense of responsibility for what they wrote.

In everything he did, Professor Kozłowski strove for perfection. On the other hand, while indifferent to titles and honours, he was an extremely kind and modest man. The numerous orders, medals and honorary degrees which Professor Kozłowski received during his lifetime show how highly this first-class scholar was esteemed in Polish and in World science.

Editorial Board